

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยเอก สราวุฒิ ธาราธร ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีอาญาหมายเลขดำ
ที่ อ. ๔๗๑๗/๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด กองคดียาเสพติด
กอง ๓ เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยเอก สราวุฒิ ธาราธร ที่ ๑ ผู้ร้อง นายก้องเกียรติ เจียรนันท์ ที่ ๒
นางกนกวรรณ ธาราธร ที่ ๓ และพลทหารธง โหมงอ่วม ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลอาญาในฐานะความผิด
เกี่ยวกับยาเสพติด ในข้อหาร่วมกันผลิตและมีวัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ ๒ (เมทแอมเฟตามีน)
ไว้ในความครอบครองเพื่อขายโดยไม่ได้รับอนุญาตและเกินปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนด ระหว่างการพิจารณา
ของศาลอาญา จำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตาย สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ศาลจำหน่ายคดีเฉพาะ
จำเลยที่ ๒ ออกจากสารบบความ

ศาลอาญาพิพากษาว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ มีความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิต
และประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖ (๗ ทวิ) มาตรา ๑๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๘๕ มาตรา ๑๐๖ ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ การกระทำของผู้ร้อง และจำเลยที่ ๔
เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานผลิตวัตถุออกฤทธิ์
ในประเภท ๒ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษ
เป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม
ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ จำคุกคนละ ๔๕ ปี คำรับสารภาพ
ของผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุ
บรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ จำคุกผู้ร้องและจำเลยที่ ๔
คนละ ๓๐ ปี ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ริมเมทแอมเฟตามีนของกลางให้แก่กระทรวงสาธารณสุข

ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอาญา และอุทธรณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัด
รัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ” เพราะผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ แม้จะเป็นข้าราชการทหาร แต่ก็มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หากจะต้องรับโทษก็ควรได้รับโทษเท่าบุคคลทั่วไป ส่วนจำเลยที่ ๔ เป็นเพียงพลทหาร ถูกเรียกเข้าประจำการตามกฎหมายเพียง ๒ ปี ไม่ใช่ข้าราชการประจำ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จำเลยที่ ๔ จึงไม่อยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการทหาร กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พิพากษายืน

ผู้ร้องฎีกา และฎีกาในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ไม่สามารถนำมาเพิ่มโทษผู้ร้องซึ่งเป็นข้าราชการทหารได้

ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ยกบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ผู้ร้องฎีกาโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ใช้บังคับไม่ได้ ศาลฎีกาเห็นว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้จำต้องใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าววินิจฉัยคดีจึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวนี้ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่ผู้ร้องโต้แย้ง ผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมไปตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ”

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “กรรมการหรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล หรือสภาท้องถิ่นอื่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจผู้ใด กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ มาตรา ๑๐ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดว่าถ้าบุคคลตามมาตรา ๑๐ กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น คือต้องลงโทษเป็นสามเท่าของบุคคลทั่วไป ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ เป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลบางคน โดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยไว้ในหมวด ๓ ตั้งแต่มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๖๕ โดยมาตรา ๖๔ เป็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไปเรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยว่าบุคคลตามมาตรา ๖๔ คือ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่มีข้อยกเว้นว่าสามารถออกกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเหล่านี้ได้ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ ดังนั้น มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ๗ กับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ เป็นคนละเรื่องคนละกรณีมิได้เกี่ยวข้องกันแต่อย่างใด

การจะอ้างว่าบทบัญญัติของกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะต้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราที่เป็นหลักเกณฑ์ในรัฐธรรมนูญ แต่จะอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราที่เป็นข้อยกเว้นของรัฐธรรมนูญไม่ได้ เช่น ผู้ร้องต้องการอ้างว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยแล้ว ผู้ร้องจะต้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในหมวด ๓ มาตราใด มาตราหนึ่งหรือหลายมาตรา (ยกเว้นมาตรา ๖๔) เช่น อ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องว่า มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จะอ้างว่ามาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ไม่ได้ เพราะมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญเป็นข้อยกเว้นของหลักเกณฑ์เรื่องสิทธิและเสรีภาพ จึงไม่มีบทบัญญัติใดขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๖๔ นี้ได้ ซึ่งถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ มาตรา ๑๐ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แล้ว ก็ไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปอีก ถ้าวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาต่อไปว่าบทบัญญัติในมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่ กล่าวคือ มาตรา ๑๐ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่บัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณของบุคคลตามมาตรา ๖๔ หรือไม่ ถ้าใช่ มาตรา ๑๐ ก็ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ แต่ถ้าไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณหรือไม่ใช่บุคคลตามมาตรา ๖๔ แล้ว มาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ